

1 Βάρος της απόδειξης

1.1 Ποιοι είναι οι κανόνες που διέπουν το βάρος της απόδειξης;

Ο ενάγων πρέπει να αποδείξει τα πραγματικά περιστατικά που απαιτούνται για τη στήριξη της αγωγής του, ενώ ο εναγόμενος φέρει το βάρος της απόδειξης των πραγματικών περιστατικών που στηρίζουν τα επιχειρήματα τα οποία προβάλλει προς απόκρουση της αγωγής. Ο διάδικος που δεν προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία διατρέχει τον κίνδυνο να μην αποδειχτούν οι απαιτήσεις του.

1.2 Υπάρχουν κανόνες που εξαιρούν ορισμένα πραγματικά περιστατικά από το βάρος της απόδειξης; Σε ποιες περιπτώσεις; Είναι δυνατό στις περιπτώσεις αυτές να προσκομισθούν αποδείξεις περί της μη ισχύος συγκεκριμένου νόμιμου τεκμηρίου;

Τα παραδεγεμένα γεγονότα δεν χρειάζεται να αποδειχθούν. Επιπλέον, γεγονότα ευρέως γνωστά ή ένα γεγονός που έχει καταστεί γνωστό στο δικαστήριο *αυτεπαγγέλτως* δεν χρειάζεται να αποδειχθεί. Είναι, φυσικά, δυνατή η προσκόμιση ανταποδείξεων.

1.3 Σε ποιο βαθμό πρέπει το δικαστήριο να πεισθεί για ένα πραγματικό περιστατικό ώστε να βασίσει την απόφασή του στην ύπαρξη αυτού του πραγματικού περιστατικού;

Σε αυτό το πλαίσιο, ο νόμος περιλαμβάνει μόνο μία διάταξη η οποία ορίζει ότι το δικαστήριο, αφού εξετάσει προσεκτικά όλα τα ζητήματα που έχουν προκύψει, πρέπει να αποφασίσει ποιες πλευρές της υπόθεσης πρέπει να θεωρηθούν αληθινές. Στη Φινλανδία, ισχύει η επονομαζόμενη «ελεύθερη εκτίμηση αποδεικτικών στοιχείων» και επομένως το επίμαχο ζήτημα είναι ότι πρέπει να προσκομιστούν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία στο δικαστήριο.

2 Διεξαγωγή αποδείξεων

2.1 Απαιτείται πάντοτε αίτηση διαδίκου για τη διεξαγωγή των αποδείξεων ή μπορεί ο δικαστής σε ορισμένες περιπτώσεις να πραγματοποιήσει τη διεξαγωγή των αποδείξεων αυτεπαγγέλτως;

Στην πράξη, οι ίδιοι οι διάδικοι πρέπει να προσκομίσουν τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία επιθυμούν να βασιστούν. Ο νόμος επιτρέπει επίσης στο δικαστήριο να αποφασίσει την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων αυτοβούλως. Παρόλα αυτά, δεν επιτρέπεται στο δικαστήριο να δώσει εντολή να εξεταστεί ένας νέος μάρτυρας ή να προσκομιστεί ένα νέο έγγραφο ενάντια στη βούληση και των δύο διαδίκων, αν το επίμαχο ζήτημα επιτρέπει εξωδικαστικό συμβιβασμό.

Σε ορισμένες υποθέσεις, όπως σε υποθέσεις πατρότητας, η προσκόμιση όλων των απαραίτητων αποδεικτικών στοιχείων αποτελεί καθήκον του δικαστηρίου.

2.2 Ποιες είναι οι ενέργειες μετά την έγκριση της αίτησης διαδίκου σχετικά με τη διεξαγωγή αποδείξεων;

Η παρουσίαση των αποδεικτικών στοιχείων πραγματοποιείται κατά την κύρια ακροαματική διαδικασία.

2.3 Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί το δικαστήριο να απορρίψει αίτηση διαδίκου για συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων;

Το δικαστήριο μπορεί να απορρίψει μια τέτοια αίτηση εάν, για παράδειγμα, τα αποδεικτικά στοιχεία δεν έχουν αντίκτυπο ή εάν η υπόθεση έχει ήδη διευθετηθεί από αυτή την άποψη. Μια αίτηση προσκόμισης αποδεικτικών στοιχείων μπορεί επίσης να απορριφθεί εάν πραγματοποιήθηκε σε πολύ προχωρημένο στάδιο της διαδικασίας.

2.4 Ποια είναι τα διάφορα αποδεικτικά μέσα;

Τα διάφορα αποδεικτικά μέσα είναι η εξέταση των διαδίκων, η εξέταση μαρτύρων και πραγματογνωμόνων, η προσκόμιση γραπτών αποδείξεων και γνωματεύσεων από ειδικούς και η εξέταση.

2.5 Ποιες είναι οι μέθοδοι συγκέντρωσης αποδεικτικών στοιχείων από την κατάθεση μαρτύρων και σε τι διαφέρουν από τη συγκέντρωση αποδείξεων που προέρχονται από πραγματογνώμονα; Ποιοι είναι οι κανόνες που διέπουν την υποβολή γραπτών αποδεικτικών στοιχείων και εκθέσεων/γνωμοδοτήσεων πραγματογνωμόνων;

Δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ της ακρόασης μάρτυρα ή πραγματογνώμονα και της γραπτής κατάθεσης ενός πραγματογνώμονα, κατά την αξιολόγησή τους. Ωστόσο, τα δικαστήρια δεν δέχονται γραπτές καταθέσεις μαρτύρων.

2.6 Υπάρχουν αποδεικτικά μέσα με μεγαλύτερη αποδεικτική αξία από τα άλλα;

Όχι. Ο τρόπος αξιολόγησης των αποδεικτικών στοιχείων εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου.

2.7 Είναι υποχρεωτική η χρήση συγκεκριμένων αποδεικτικών μέσων για την απόδειξη ορισμένων πραγματικών περιστατικών;

Όχι.

2.8 Οι μάρτυρες υποχρεούνται από το νόμο να καταθέσουν;

Κατά κανόνα, ο μάρτυρας δεν μπορεί να αρνηθεί να καταθέσει.

2.9 Σε ποιες περιπτώσεις οι μάρτυρες μπορούν να αρνηθούν να καταθέσουν;

Ο/Η σύζυγος, η μηνητή ή ο μνηστήρας και οι ανιόντες ή κατιόντες συγγενείς του/της αντιδίκου καθώς επίσης τα αδέρφια και οι σύζυγοι αυτών ή οι θετοί γονείς ή τα θετά παιδιά του/της αντιδίκου έχουν το δικαίωμα να αρνηθούν να καταθέσουν. Επιπλέον, ο νόμος προβλέπει διάφορες άλλες περιπτώσεις στις οποίες ένας μάρτυρας έχει το δικαίωμα ή το καθήκον να αρνηθεί να καταθέσει.

2.10 Μπορεί ένα πρόσωπο που αρνείται τη μαρτυρία να υποστεί κυρώσεις ή να εξαναγκασθεί να καταθέσει;

Ένας μάρτυρας που αρνείται να καταθέσει χωρίς νόμιμη αιτία μπορεί να υποχρεωθεί να εκπληρώσει το καθήκον του με κίνδυνο να του επιβληθεί πρόστιμο. Αν ένας μάρτυρας δεν συναινέσει ακόμα και τότε, το δικαστήριο μπορεί να δώσει εντολή να φυλακιστεί έως ότου συναινέσει να καταθέσει.

2.11 Υπάρχουν πρόσωπα τα οποία δεν επιτρέπεται να εξετάζονται ως μάρτυρες;

Εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου να κρίνει εάν (για παράδειγμα) ένα άτομο κάτω των 15 ετών ή ένα διανοητικά διαταραγμένο άτομο μπορεί να εξεταστεί ως μάρτυρας.

Ορισμένες ομάδες ατόμων, όπως γιατροί και δικηγόροι, δεν επιτρέπεται να καταθέσουν για ζητήματα που σχετίζονται με τις σχέσεις εμπιστοσύνης που έχουν με τους πελάτες τους.

2.12 Ποιος είναι ο ρόλος του δικαστή και των διαδίκων κατά την εξέταση μάρτυρα; Υπό ποιους όρους μπορεί ένας μάρτυρας να εξεταστεί με τηλεδιάσκεψη ή άλλα τεχνικά μέσα;

Κατά γενικό κανόνα, ο διάδικος που καλεί τον μάρτυρα αρχίζει πρώτος την εξέτασή του. Στη συνέχεια, ο αντίδικος έχει το δικαίωμα να εξετάσει το μάρτυρα.

Μετά την κατ' αντιπαράσταση εξέταση, το δικαστήριο και οι διάδικοι μπορούν να θέσουν περαιτέρω ερωτήσεις στον μάρτυρα.

Η εξέταση του μάρτυρα μπορεί να γίνει μέσω εικονοηλεκτρονικής ή άλλης διαθέσιμης τεχνολογίας τηλεπικοινωνίας η οποία παρέχει τη δυνατότητα οπτικοακουστικής σύνδεσης μεταξύ των συμμετεχόντων στη συνεδρίαση, σε περίπτωση που το επιτρέπει το δικαστήριο. Η εν λόγω διαδικασία μπορεί να χρησιμοποιηθεί, για παράδειγμα, εάν ο μάρτυρας κωλύεται να παρευρεθεί αυτοπροσώπως στο δικαστήριο ή η παρουσία του θα προκαλούσε παράλογα έξοδα ή εάν ο μάρτυρας είναι κάτω των 15 ετών. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο μάρτυρας μπορεί επίσης να εξεταστεί τηλεφωνικώς.

3 Αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων

3.1 Στις περιπτώσεις που τα αποδεικτικά στοιχεία δεν έχουν συγκεντρωθεί με νόμιμο τρόπο από διάδικο, μπορεί να τα χρησιμοποιήσει το δικαστήριο για την έκδοση της απόφασής του;

Ο νόμος δεν περιλαμβάνει συγκεκριμένες οδηγίες σχετικά με τον χειρισμό τέτοιου είδους καταστάσεων. Το δικαστήριο, βάσει της διακριτικής του ευχέρειας, αποφασίζει τη σημασία τέτοιου είδους αποδεικτικών στοιχείων.

3.2 Γίνονται δεκτές ως αποδεικτικά στοιχεία οι μαρτυρίες των διαδίκων;

Ναι. Οι διάδικοι μπορούν να εξεταστούν ελεύθερα με σκοπό την παροχή αποδεικτικών στοιχείων και, σε υπόθεση αστικού δικαίου, βάσει όρκου, όσον αφορά ζητήματα που έχουν ειδική σημασία για την επίλυση της υπόθεσης. Η κατάθεση που δίνει ένας διάδικος της υπόθεσης με σκοπό την παροχή αποδεικτικών στοιχείων αξιολογείται με τα ίδια κριτήρια που εφαρμόζονται για την κατάθεση που δίνει ένας μάρτυρας.

Σύνδεσμοι

[Προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων](#) (Υπουργείο Δικαιοσύνης, Φινλανδία)

Φυλλάδιο: [Κατάθεση στο δικαστήριο](#) (Υπουργείο Δικαιοσύνης, Φινλανδία)

Τελευταία επικαιροποίηση: 26/09/2017

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.